

Motion till riksdagen

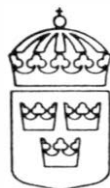
1985/86:567

Karin Söder m. fl. (c)

Förslag till slutlig reglering av statsbudgeten för budgetåret

1986/87, m. m. (kompletteringsproposition)

(prop. 1985/86:150)

Mot.

1985/86 567

Sammanfattning

Det förbättrade läge Sveriges ekonomi nu befinner sig i har sin grund i att dollarkursen fallit och att oljepriserna sjunkit drastiskt. Sverige måste i detta läge driva en politik där vi kan hävda exporten och öka investeringarna. Härigenom kan bättre förutsättningar skapas för att kunna möta kommande påfrestningar.

Det enskilda sparandet måste enligt centerpartiets mening framhävas. I motionen förordas att sparandet stimuleras genom att ett system med *privata investeringskonton* införs. Det skulle ge individerna möjlighet till ett sparande av i praktiken obeskattade medel och skulle långsiktigt främja en decentralistisk utveckling av ägandet i landet.

Centerpartiet framhåller tre centrala utvecklingslinjer, vilka måste prägla politiken:

Vi måste driva en politik innebärande att *resurserna brukas bättre*. Detta gör det möjligt att nå en välfärdsutveckling som inte baseras på resurs- eller miljöförstöring. Kärnkraftsolyckan i Tjernobyl understryker nödvändigheten av att snabbt ställa om energisystemet för hushållning och utnyttjande av förnybara energikällor.

Den snabba koncentrationsutvecklingen är ett av de främsta hoten mot välfärden i såväl storstadsregioner som i glesbygdslän. Det är därför i hela landets intresse att *regionalpolitiken skärps* och blir ett verkligt instrument för ett Sverige i balans.

Det finns tydliga tecken på att orättvisorna mellan regioner ökar. Det gäller också mellan individer och familjetyper. Centerpartiet förordar att såväl skattepolitiken som socialpolitiken i ökad utsträckning utnyttjas för en *fördelningspolitik som ger rättvisa*.

I motionen återupprepas bl. a. kraven att kärnkraftsavvecklingen skall börja nu och att resurser som avsatts för reparation av Ringhals 2 i stället utnyttjas för alternativa förnybara energikällor. Vi kräver att de regionalpolitiska medlen förnyas och vitaliseras som en följd av den nuvarande koncentrationsutvecklingen. Bl. a. förordas att den högre utbildningen får en mera aktiv roll i det regionala utvecklingsarbetet. Centerpartiet kräver en bättre långsiktighet i skattesystemet och att fortsatta *skattesänkningar* baseras på en effektiv kommunal skatteutjämning och sker efter principen *lika för alla*. För att skapa valfrihet för småbarnsfamiljerna och ge möjlighet för *mer tid för barnen* förordas en vårdnadsersättningsreform.

Många enskilda centerförslag från allmänna motionstiden har helt eller delvis vunnit riksdagens bifall. Det gäller bl. a. höjda kommunala grundavdrag, höjda barnbidrag, vaktslåendet om skolans resurser, trygghandet av energiomvandlingen m. m.

Med hänsyn tagen till de förändringar av statsbudgeten som riksdagsbehandlingen inneburit redovisar centerpartiet nu ett förslag till reglering av statsbudgeten med minskat budgetunderskott på 1,5 miljarder kronor. När det gäller den kommunala ekonomin redovisar centerpartiet ett i förhållande till regeringens indragningar ökat ekonomiskt utrymme för kommuner om ca 1,2 miljarder kronor. I motionen yrkas bl. a. att ingen skatteutjämningsavgift skall tas ut samt att 1 miljard kronor ytterligare anvisas över budgeten till den kommunala skatteutjämnningen.

Den svenska ekonomin

Den förbättrade situation som svensk ekonomi nu befinner sig i har främst sin grund i internationella förhållanden. Sverige befinner sig i en situation där ekonomin gynnas av kraftigt fallande oljepriser, kraftigt fallande dollarkurs och en relativt hygglig världskonjunktur. Det gäller att effektivt ta vara på de möjligheter denna situation innebär för att därigenom skapa bästa möjliga utgångsläge inför kommande påfrestningar.

I anslutning till finansplanen gjorde centerpartiet i sin motion följande kommentar till Sveriges läge i den internationella ekonomin.

Slutsatsen för svensk del av den internationella ekonomiska utveckling, som kan förväntas under 1986, blir försiktigt positiv men också krävande. Världshandelns utveckling, uppsvinget i Västtyskland och ökande investeringsaktivitet på grund av sänkta räntor är alla faktorer som är positiva för svenska exportföretag. Likaså kan den sänkta dollarkursen leda till att D-marken och andra europeiska valutor stiger enligt vår svenska valutakorg. Detta påverkar bytesbalansen positivt. I samma riktning verkar sänkta oljepriser.

Å andra sidan riskerar Sverige att fortsätta att tappa marknadsandelar även 1986. Skall detta undvikas är det nödvändigt att vi förmår komma ner till samma låga inflationsnivå som råder i våra viktigaste konkurrentländer.

Även om situationen nu är gynnsam, innebär den också att vi lika litet som vi kunnat påverka de för oss positiva tendenserna i den internationella ekonomin, kommer vi att kunna ha något verkligt inflytande om dessa vänder i sin motsats. De inneboende mekanismerna i oljemarknaden innebär att vi kan förvänta oss ett stigande oljepris in på 1990-talet. Vi vet att t. ex. oljemarknaden också i ett kortare perspektiv är instabil och att starka krafter arbetar för att höja oljepriset. Även med sjunkande inflation och sjunkande räntor är Sverige i en situation där vi tappar marknadsandelar.

I budgetpropositionen förlitade sig regeringen nästan uteslutande på att lönerörelsen skulle kunna genomföras med små eller inga löneökningar. Vi påtalade då att regeringen inte vidtagit några egna åtgärder för att åstadkomma en sådan utveckling. Därefter har två väsentliga händelser inträffat med betydelse för löneutvecklingen. Det fortsatta oljeprisfallet och den sjunkande dollarkursen har sänkt inflationen och därmed också kravet om kompensatoriska löneökningar. Centerpartiet har fått stöd för sitt förslag att

sänka skatten lika för alla genom höjda kommunala grundavdrag. Det är tack vare dessa två omständigheter som hittills slutna löneavtal kunnat hållas på en måttlig nivå. Men ännu är bara halva lönerörelsen avklarad. Enligt vår mening är det viktigt att lönerörelsen kan fortsätta inom de ramar som givits genom avtalen på den enskilda sektorn. Det innebär att löneökningar bör motsvaras av en höjd produktivitet och effektivitet.

Den tillväxt i ekonomin som regeringen förutser kommer i en situation där Sverige riskerar att också fortsättningsvis förlora marknadsandelar. Det innebär att regeringen valt en tillväxtstrategi, vilken baserats på inhemsk konsumtion. Det är denna bild som utgör ett av de främsta hoten mot ett fortsatt stabiliseringsarbete. Vi löper nämligen risk att bli fast i en situation där svensk kostnadsutveckling är snabbare än den i våra viktigaste konkurrentländer.

Den strategi som enligt centerpartiets mening nu måste väljas innebär en kraftig utveckling av främst hushållens sparande, en utbyggnad av våra produktionsresurser genom ökade investeringar i näringslivet, en långsiktig och målmedveten satsning på regionalpolitiken, en aktiv politik för att långsiktigt värna våra produktionsresurser genom miljöinsatser och resurshushållning. På denna grund blir det också möjligt att hävda sysselsättningen och flytta fram positionerna när det gäller fördelningspolitiken.

Sverige får inte förklara sig nöjd med den nuvarande situationen. Inflationbekämpningen måste föras vidare. Sverige måste skapa förutsättningar för ett fortsatt sänkt ränteläge ned till internationell nivå.

Den avveckling av valutaregleringen som inletts bör fullföljas. Den fungerar som ett skyddsnät för ett högt svenskt ränteläge. Den process av uppluckring av bestämmelserna som nu pågår bör således påskyndas.

Resurshushållning, decentralisering, rättvisa

Tillväxten i den svenska ekonomin bedöms nu av regeringen bli 2% under 1986. Motorn i den tillväxten är främst privat och offentlig konsumtion. Investeringarna beräknas öka med 2%. Sysselsättningen bedöms kunna öka med 30 000 och arbetslösheten minska något.

Centerpartiet förordar en utveckling av svensk ekonomi, vilken i högre utsträckning baseras på investeringar och en intensifierad kamp om internationella marknadsandelar och på hemmamarknaden med importen. En sådan utveckling skapar inte inflation på samma sätt som en konsumtionsstyrd utveckling gör. Den ger dessutom bättre möjligheter att enligt principen "bruka bättre" bygga svensk industri stark inför framtidens påfrestningar.

Som en följd av dollarutveckling och de internationella oljepriserna blir bytesbalansen väsentligt mera positiv än vad som förutsågs i finansplanen. Bytesbalansen beräknas nu ge ett överskott om ca 3 miljarder kronor.

Bruka bättre

Enligt centerpartiets mening måste en viktig linje i den ekonomiska strategin vara att bruka våra resurser bättre. Det innebär att investeringar måste inriktas för hushållning i högre utsträckning än hittills. Centerpartiets förslag

om en upprustning av VA-nätet är ett sådant exempel. Den fortsatta omvandlingen av energisystemet för hushållning och utnyttjande av inhemska förnybara energikällor är ett annat. Vi har vid upprepade tillfällen framhållit att en offensiv, framtidsinriktad och decentralistisk energipolitik är en nödvändig förutsättning för en förbättrad samhällsekonomi, ökad sysselsättning, en god miljö och en bättre regional balans. Sambandet mellan energi, miljö, sysselsättning och ekonomisk utveckling har blivit alltmer uppenbart. En energipolitik för en effektivare energianvändning och utnyttjande av förnybara inhemska energislag har en avgörande betydelse för våra möjligheter att förbättra landets ekonomi och värna om natur och miljö.

Användning av energikällor som kol, olja och uran innebär risker för svåra påfrestningar på såväl naturmiljö som samhällsekonomi. Samhällets åtgärder måste därför även i fortsättningen inriktas på att säkerställa kärnkraftens avveckling och en fortsatt minskning av vårt oljeberoende. Vi har i annat sammanhang redovisat huvudpunkterna för ett sådant handlingsprogram, vilket kan sammanfattas enligt följande:

- Hushållning och effektivare energianvändning.
- Ny värmeteknik för tillvaratagande av bl. a. solenergi, inhemska bränslen, värmepumpar, naturgas.
- En medveten elanvändningspolitik, som utnyttjar elströmmens höga kvalitet. Andra bränslen av lägre kvalitet skall användas till de uppgifter dessa lika väl kan lösa.
- Produktion av alternativa drivmedel baserad på inhemsk råvara.
- Ny teknik för elproduktion som mottryck, vind och solceller.

Ett genomförande av detta program innebär att byggande av kolkondenskraftverk och miljöstörande vattenkraftsutbyggnad kan undvikas. Sverige får ett mindre sårbart energisystem, konkurrenskraftiga energipriser, ökad sysselsättning och goda förutsättningar för bättre miljö med ett handlingsprogram utformat utifrån kravet på en effektiv användning av tillgängliga resurser. Det långsiktiga skälet för en radikal effektiviseringslinje i energipolitiken är omsorgen om industrisamhällets utveckling. En politik för effektiv energianvändning och låg förbrukning är också en industrivänlig politik.

Nödvändigheten av att fullfölja gällande beslut om avveckling av kärnkraften så snabbt som möjligt har på ett kusligt sätt belysts av den nyligen inträffade kärnkraftsolyckan i Tjernobyli i Sovjetunionen och tidigare Harrisburgolyckan. Åter tvingas vi konstatera det självklara, nämligen att alla maskiner och anläggningar som konstruerats av människor och sköts av människor kan haverera.

Från centerpartiets sida har vi tidigare krävt att kärnkraften av miljö- och säkerhetsskäl måste avvecklas snabbare. Vi har påtalat den olämpliga lokaliseringen av Barsebäck med hänsyn bl. a. till närheten till Malmö och Köpenhamn. Vi har ställt krav på upprättande av avvecklingsplan och motsatt oss att 1,2 miljarder kronor anvisas för utbyte av ånggeneratorerna i Ringhals 2 – resurser som i stället bör användas för att stimulera utnyttjande av biobränslen m. m. Sarskilda stimulansåtgärder för att trygga oljeersättningen och omställningen av energisystemet har också föreslagits.

Den nu inträffade olyckan visar på ett handgripligt sätt bristerna i säkerhets- och varningssystem för upptäckt och spridning av radioaktivt nedfall. Ovissheten hos allmänheten om vad den ökade strålningen innebär skapar rädsla och otrygghet. Det finns inga reella möjligheter att skydda sig mot den radioaktiva strålningen. Enligt sovjetiska uppgifter har samtliga invånare inom tre mils omkrets från reaktorn evakuerats. I TV visas bilder på ett dött landskap. Översatt till svenska förhållanden innebär detta att man vid en olycka i Forsmark skulle få utrymma hela nordöstra Uppland. Inom en radie av 40 km kring Barsebäck bor 2,5 miljoner människor.

I förhållande till andra länder har Sverige en skärpt säkerhetsnivå vid sina kärnkraftverk. Det är ett konkret resultat av bl. a. centerpartiets engagemang i energifrågorna. Men inte heller en skärpt säkerhet utesluter kärnkraftens risker.

Olyckan i Tjernoby är ett drastiskt exempel på att ett kärnkraftshaveri inte bara är direkt farligt för människor och miljö utan också hur produktionsresurser som t. ex. åkermark föröds för lång tid framöver. Det finns därför enligt vår mening skäl att ytterligare skärpa arbetet med att genomföra kärnkrafts-avvecklingen i enlighet med de riktlinjer som vi redovisat. Det bör vara en självklarhet att några medel för utbyte av ånggeneratorer i Ringhals 2 inte anvisas och denna reaktor tas ur drift som ett första steg i avvecklingen. En konkret avvecklingsplan upprättas där Barsebäck med hänsyn till sin olämpliga lokalisering i ett tidigt skede bör utmönstras ur energiförsörjningssystemet. Centerpartiet har väckt förslag i särskild motion i anledning av de nu inträffade händelserna.

Sverige i balans

Den svenska regionalpolitiken håller på att förstelna. Den kreativitet som präglade den icke-socialistiska regeringsperioden har förbytt i passivitet och stordriftstänkande. Efter initiativen att utveckla glesbygdstödet, att införa det regionala länsanslaget, att inrätta de regionala utvecklingsfonderna, att ge jordbruket dess rättmätiga roll, att sänka arbetsgivaravgifterna i vissa norrländska inlandskommuner och att fyrdubbla skatteutjämningen har inget egentligt hänt. Följden är att vi nu är inne i en mycket omfattande befolkningskoncentration.

Decentralisering måste åter få bli en utvecklingslinje för svensk ekonomi. Ett Sverige i regional balans måste få vara ett övergripande mål för den ekonomiska politiken. Det är en välfärdsmålsättning med avgörande betydelse för såväl koncentrationsområden som områden med hög arbetslöshet.

Grundtrygghet

Det är en viktig uppgift för den ekonomiska politiken att skapa rättvisa förhållanden mellan medborgarna. Det gäller att gå vidare på familjepolitikens område för att ge föräldrarna mer tid för barnen. Valfrihet för familjerna ger barnen de bästa förutsättningarna. Vårdnadsersättningen blir en alltmer angelägen reform. Skattepolitiken måste föras vidare för att såväl skapa rimligare skatteförhållanden för låginkomsttagare som att minska marginal-

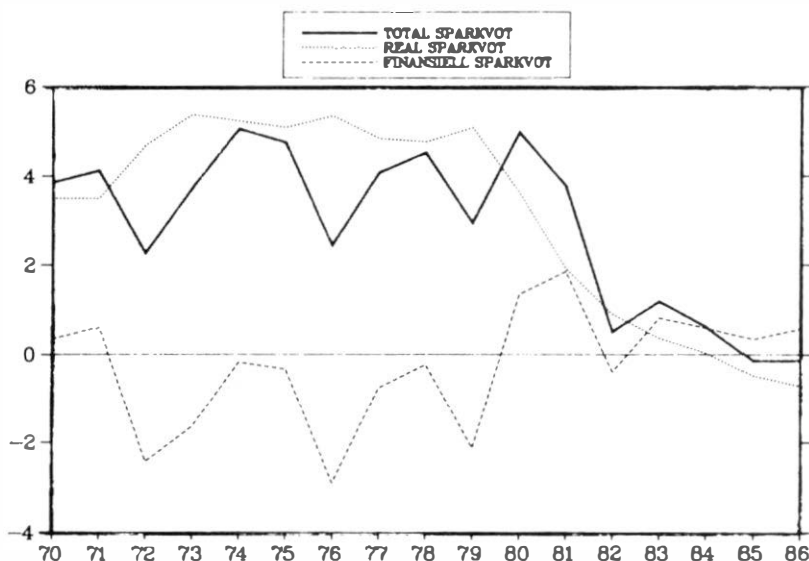
effekterna. Sänk skatten – lika för alla. Den kommunala skatteutjämningen måste bli mera effektiv. Även en utbyggd regionalpolitik har i detta sammanhang en central roll.

Sparande genom privata investeringskonton

Enligt centerpartiet måste sparandet återfå sin centrala roll i stabiliseringspolitiken. Det gäller både från samhällsekonomisk utgångspunkt och utifrån individernas. Det är viktigt att skapa reella möjligheter för människor att genom ett eget sparkapital lägga grunden för ett eget företagande eller för boendet.

Den dramatiska förändringen av sparandet framgår av nedanstående diagram, vilket redovisas i den reviderade nationalbudgeten (bil. 1.1 sid. 57):

Diagram 7:2 Sparkvoten 1970-1986
Sparandet i procent av disponibel inkomst

Källor: Statistiska centralbyrån, konjunkturinstitutet och finansdepartementet.

Centerpartiet har under lång tid begärt en möjlighet för alla medborgare att göra insättningar på privata investeringskonton. Sparsystemet skulle utformas så att sparande upp till en viss nivå kan ske med obeskattade medel och skattefavören kvarstå så länge sparmedlen kvarstår eller utnyttjas för avsett ändamål, exempelvis företagande eller boende. Syftet bör vara att endast ett ökat sparande skall berättiga till skattereduktion.

Av statsfinansiella skäl bör i ett inledningsskede en begränsning av högsta möjliga insättningsbelopp till förslagsvis 20 000 kr./år övervägas. Skattereduktionen skall kvarstå så länge inget uttag görs från kontot. Systemet bör även kunna omfatta sparande t. ex. i aktier.

För närvarande stimuleras sparandet genom en rad olika åtgärder, vilka ofta kan vara svåra att överblicka för den enskilde. Genom införande av privata investeringskonton är det troligt att sparandet successivt kanaliseras till dessa och att det därigenom blir möjligt att i de privata investeringskontona ha en samordnad sparform som passar alla.

Privata investeringskonton skulle vara ett viktigt instrument för decentralisering av ekonomin och för ett ökat personligt ägande. Ett omfattande sparande inom den privata sektorn är enligt vår mening av stor betydelse för kapitalbildningen och därmed för den ekonomiska tillväxten. Man bör inte heller utesluta möjligheten att privata investeringskonton skall kunna utnyttjas i ekonomin med regionalpolitiska motiv.

Samhällets starka motiv för att stimulera sparandet ger skäl att också vara aktiv när det gäller informationsinsatser. I kompletteringspropositionen föreslås att 15 milj. kr., ställs till spardelegationens förfogande. Vi föreslår att ytterligare 5 milj. kr. anvisas för sparfrämjande åtgärder bland ungdomar.

Den kommunala ekonomin

Generellt är kommunernas ekonomi stark. Men samtidigt gäller att olika kommuner och landsting har vitt skilda ekonomiska förutsättningar. Detta har inneburit att centerpartiet, samtidigt som vi av statsfinansiella skäl funnit det motiverat att begränsa statliga överföringar till kommunerna, kraftfullt påtalat behovet av ett utbyggt skatteutjämningsystem.

Det finns skäl djupt beklaga att regeringen inte fullföljer sin, i budgetpropositionen uttalade, intention att reformera skatteutjämningsystemet. I stället väljer man nu att skärpa skatteutjämningsavgiften på kommuner och landsting och att i någon mån öka den resurs som regeringen själv kan utnyttja sig av för att fördela pengar till vissa kommuner med särskilda problem – man ökar den extra skatteutjämnningen.

Centerpartiet presenterade i skatteutjämningskommittén ett förslag som skulle innebära en väsentligt förbättrad rättvisa mellan kommunerna. Förslaget innebar i korthet följande:

- De specialdestinerade statsbidragen till kommunerna minskas successivt.
- Statsbidragen till kommunerna utgår enligt två grunder – ett skatteutjämningsbidrag och ett bidrag i förhållande till befolkningen.
- Garantibeloppet inom skatteutjämningsystemet räknas successivt upp.

Regeringen synes hittills välja en helt annan väg. Man gör skatteutjämnningen till en inomkommunal angelägenhet genom att i ökande grad finansiera systemet med avgifter på kommunerna. Man riktar stödet till kommunerna i former som gör de fattiga kommunerna i större utsträckning beroende av regeringens välvilja. Man bibehåller och förstärker specialdestinerade statsbidrag. I förlängningen innebär detta att kommunernas frihet beskärs och att centralstyrningen befästs.

Det är nu hög tid att riksdagen på ett principiellt plan säger ifrån hur statens ekonomiska relationer med kommunerna bör utvecklas. Enligt vår mening kan detta bäst ske genom att riksdagen avvisar de särskilda avgifterna på kommuner och landsting och begär förslag om ett utvecklat statsbidragssy-

stem till kommunerna i enlighet med de riktlinjer som angivits i centerpartiets reservation till skatteutjämningskommitténs förslag. I vårt budgetalternativ har vi anvisat 1 miljard kronor utöver regeringens förslag för att finansiera skatteutjämningsystemet.

Centerpartiet har kritiserat att man varken när det gäller skatteutjämningsystemet eller bidraget till lokal och regional kollektivtrafik tagit tillräckliga hänsyn till de stora skillnader som föreligger beträffande kollektivtrafiken. Enligt vår mening måste detta bättre beaktas i arbetet med ett rättvist skatteutjämningsystem. I avvaktan härpå bör ingen urholkning av nuvarande bidrag tillåtas ske.

För den samlade kommunsektorn är de ekonomiska förutsättningarna hyggliga inför 1987. Problemet är att de ekonomiska förutsättningarna skiljer mellan olika kommuner och olika landsting. Vi angav redan i anslutning till budgetpropositionen att kommunernas och landstingens ekonomi för 1987 borde begränsas med storleksordningen 3 – 4 miljarder kronor utöver de 2,5 miljarder kronor som regeringen aviserade i budgeten som en första insats. Vi står kvar i denna bedömning och menar att detta är nödvändigt för att begränsa den kommunala volymökningen till 1 %. I sammanhanget finns skäl erinra om de effekter på den kommunala ekonomin som införande av privata investeringskonton skulle ha.

Av de förslag regeringen presenterade i januari accepterade vi besparingar motsvarande 1,9 miljarder kronor. Vi avvisade på principiella grunder den besparing regeringen föreslog på skolans område, vilket sedermera också blivit riksdagens beslut. Vi yrkade dessutom besparingar om 200 milj., kr., på statsbidraget till statskommunala vägar. Vi ansåg inte att kompensationen om 1,569 miljarder kronor för utebliven kommunalskatt från juridiska personer borde ligga kvar. Vårt förslag om höjda kommunala grundavdrag ansåg vi i sin helhet borde belasta den kommunala sektorn vilket motsvarar 2,4 miljarder kronor. Vi förordar en ytterligare finansiering av statliga medel för skatteutjämnings om 1 miljard kronor för helår 1987. Centerpartiets politik innebär därmed att kommunsektorn totalt disponerar ca 1,2 miljarder kronor mer än med regeringens förslag.

Till detta kommer effekterna av de förändrade rutinerna för utbetalning av statsbidragen för KBT. Vi finner det vara rimligt att som regeringen föreslår begränsa dessa effekter genom att låta endast hälften falla på år 1987 och resten på 1988. Totalt drar regeringen, utan att i kompletteringspropositionen ha redovisat de olika komponenterna, in från kommunsektorn 7,7 miljarder kronor.

Sänkt skatt – lika för alla

Regeringen har hanterat skattepolitiken på ett kortsiktigt, ryckigt och orättvist sätt. Den långsiktighet som präglade agerandet i början av 1980-talet har rivits upp. Inte heller nu är regeringen beredd att ge skattepolitiken den långsiktiga karaktär som är en förutsättning för att människor skall kunna bedöma sina ageranden. Centerpartiet har kritiserat detta.

Regeringen har på ett närmast systematiskt sätt missgynnat pensionärer.

småföretagare och människor med långa arbetsresor. Man har gjort det genom 1985 års skatterabatt, genom sättet att höja schablonavdraget, genom att höja arbetsgivaravgifterna och genom att tillåta en urholkning av den kommunala skatteutjämningen. Denna politik har kombinerats med en risk för successiv skärpning av marginalskatterna genom uteblivet inflations-skydd.

Som framhållits stod regeringen i januari 1986 handfallen inför skattepolitikens framtida inriktning. I lönerörelsens upptakt fanns inget regeringsbesked om hur skatterna skulle utformas för 1987 och ännu mindre för tiden därefter. Det var först sedan centerpartiet presenterat sitt förslag till en mera rättvis och långsiktig skattepolitik som regeringen över huvud kunde presentera ett förslag.

Enligt centerpartiets mening måste en fortsatt sänkning av marginalskatterna, vilket är angeläget, kombineras med särskilda insatser för att stärka skattepolitikens fördelningspolitiska profil. Det gäller skatteuttaget för låginkomsttagare och det gäller rättvisa skatter mellan olika kommuner.

Skattepolitiken skall främja arbete och sparande. Långsiktigt kan detta bäst främjas inom ramen för ett utgiftsskattesystem. I ett mera nära perspektiv gäller det att begränsa beskattningen av sparkapital så som vi förordat. En förskjutning av skatten från arbete till ändliga naturresurser är viktig. Enligt vår mening bör man pröva möjligheterna att sänka arbetsgivaravgifterna med 5 procentenheter för småföretagen (för de 15 första anställda eller motsvarande en lönesumma i företaget upp till 1,5 milj. kr.).

Sammanfattningsvis vill centerpartiet förorda följande principer för den framtida skattepolitiken:

- Sänk skatten – lika för alla. Det kan ske genom en fortsatt höjning av det kommunala grundavdraget.
- Likvärdiga skatter i landets olika kommuner. Den kommunala skatteutjämningen skall byggas ut efter rättvisa principer.
- Den statliga skatteskalen skall inflationsskyddas. Smyghöjning av skatten skall inte få ske.
- Stimulera en extra ansträngning i arbetslivet. Marginalskatterna (marginaleffekterna) skall sänkas ytterligare.
- Minska beskattningen av arbete. Öka skatten på ändliga naturresurser.
- Rättvisa skatteregler mellan olika befolkningsgrupper utan diskriminering av pensionärer, småföretagare och människor med långa arbetsresor.

Arbetsmarknadspolitik

”Enligt min mening måste fortsatta ansträngningar göras för att försöka bryta tendensen mot ständigt högre arbetslöshetsnivåer vid jämförbara konjunkturlägen.” Denna inställning från arbetsmarknadsministern i kompletteringspropositionen följs inte upp av en politik som långsiktigt kan skapa tillräckligt med jobb.

Sverige har i modern tid alltid lyckats hålla arbetslösheten tillbaka bättre än jämförbara länder. Detta var inte minst påtagligt i de svåra påfrestningarna i slutet av 1970-talet. Vad som nu hänt är att regeringen i mindre

utsträckning lyckats hävda Sveriges tätposition. Antalet öppet arbetslösa och i arbetsmarknadsåtgärder är i dagsläget trots den nuvarande högkonjunkturen över 60 000 personer fler än vid motsvarande tidpunkt under den föregående högkonjunkturen 1980. Med ett betydligt kärvare ekonomiskt klimat i omvärlden lyckades den dåvarande regeringen att hålla arbetslösheten i internationell jämförelse på en exceptionellt låg nivå.

Det är inte minst de stora regionala skillnaderna som påverkar de totala arbetslöshetstalen. Enligt vår mening måste detta mötas med en aktiv regionalpolitik och inte med flyttlasspolitik. Vi har till innevarande riksmöte väckt förslag om ändrade principer för flyttningsbidragen, vilka skulle innebära en besparing i statsbudgeten med 100 milj. kr. Vi finner inget motiv att driva på flyttningsrörelserna så som propositionens förslag att utge flyttningsbidrag vid tillfälliga arbeten om mer än tre månader skulle innebära. Vidare bör förslaget att flyttningsbidrag skall utgå till byggnadsarbetare oberoende av om traktamente utgår avslås. Arbetsgivaren bör enligt vår mening svara för de kostnader som uppkommer vid ett visst begränsat antal hemresor.

Centerpartiet har genom förslag om utökat småföretagstöd, en aktivare regionalpolitik och glesbygdspolitik och en satsning på teknisk forskning och utveckling sökt ge sysselsättningspolitiken en mera offensiv inriktning. Vi har ansett det vara rimligt att begränsa kostnaderna för sysselsättningspolitiken inom AMS med 1 miljard kronor för att få utrymme för en sådan satsning. Vi har begärt att en sådan förändrad inriktning skulle redovisas för riksdagen.

AMS kommer att ha viktiga uppgifter också i framtiden. Med den stora omfattning verksamheten nu har finns enligt vår mening utrymme för en viss omläggning. Enligt vår mening bör det också finnas utrymme inom AMS att genom omprioriteringar tillgodose de angelägna behov som uppstår för att möta de många flyktingarnas behov av arbetsförmedling. Riksdagen bör inom den angivna ramen med tillstyrkan av vårt krav om en generell besparing på arbetsmarknadsverket bevilja det särskilda anslaget om 14 milj. kr. för att markera behovet av att möta flyktingarnas behov av arbetsförmedling.

Insatser för ungdomar

Den otillräckliga arbetsmarknaden har skapat särskilda problem för ungdomen. Det kan inte accepteras. Centerpartiet har lämnat en rad förslag vilka syftar till att underlätta ungdomens inträde på arbetsmarknaden. Vi har föreslagit ett samlat kommunalt ansvar för alla ungdomar upp till 19 år och en utveckling av ungdomsplatser och ungdomslag för att skapa bättre möjligheter till arbete i det enskilda näringslivet. Socialdemokratin och regeringen har avvisat våra förslag och i huvudsak förordat placering av ungdomar inom den offentliga sektorn. Det är först sedan AMS aktualiserat förslag om s. k. inskolningsplatser som regeringen följer upp tankegångar som liknar centerpartiets. Vi tycker detta är bra, men vill samtidigt varna för att regeringens hittillsvarande halvhjärtade engagemang i denna fråga skall få bli rådande i det fortsatta arbetet.

Vi vill särskilt peka på de stora regionala skillnaderna i arbetslöshet och på det faktum att särskilt de unga kvinnorna i stora delar av landet har mycket hög arbetslöshet. Tyvärr visar det sig att också välutbildade unga kvinnor har

relativt svårt att få arbete. Detta understryker att könsdiskriminerande attityder fortfarande präglar arbetsmarknaden och framhäver den allmänt sett besvärliga situationen för kvinnorna.

När det gäller de något äldre ungdomarna så konstaterar vi att arbetslösheten där är fortsatt mycket hög. Enligt vår mening bör dessa ungdomar få stöd liknande 16–19-åringarna. Vi har tidigare förordat att en parlamentarisk utredning tillsätts för att ge förslag till åtgärder för denna ungdomsgrupp.

Fördelningspolitiken

I anslutning till att centerpartiet under allmänna motionstiden presenterade sin politik uttalade vi att behovet av en målmedveten fördelningspolitik är stort. Vi presenterade mot denna bakgrund en politik till gagn för barnfamiljer, människor i normala eller låga inkomstlägen, för att minska befolkningskoncentrationens negativa miljöeffekter i storstadsregionerna och för att skapa goda och likvärdiga möjligheter till arbete och service i hela landet.

Grunden för en sådan utveckling är en fasthet i den långsiktiga ekonomiska politiken med målet att nå ekonomisk stabilitet. Skattepolitiken, regionalpolitiken, närings- och småföretagspolitiken samt olika former av transfereeringar måste målmedvetet användas för detta syfte. Dessa utgör delar av en samlad centerpolitik som representerar en helhetssyn på samhällsutvecklingen. Vi kan nu konstatera att regeringen i vissa avseenden har tagit intryck av centerförslagen. Samtidigt noterar vi de allvarliga brister som den socialdemokratiska politiken har när det gäller helhetssynen på samhällsutvecklingen.

Centerpartiets förslag till vårriksdagen har bl. a. inneburit:

- Det kommunala grundavdragethöjs för 1987 från 7 500 kr. till 9 000 kr. Det innebär en skattesänkning för alla med 450 kr.
- Den kommunala skatteutjämningen byggs ut och förstärks med 1 000 milj. kr. Det innebär möjligheter till rättvisare skatter mellan landets olika kommuner och landsting.
- Den statliga skatteskalen inflationsskyddas. Det innebär att inflationen inte tillåts att smyghöja skatten och att avtalsförhandlingarna underlättas.
- Gränsen för 50% marginalsatt höjs från 124 800 kr. till ca 145 000 kr. Det innebär att intentionerna i marginalsattereformen från 1981 fullföljs.
- En beskattad och ATP-grundande vårdnadsersättning om 24 000 kr./år införs i en första etapp till dess barnen är tre år. Det innebär ökad valfrihet i barnomsorgen för familjerna, mer tid för barnen och ökad social rättvisa för dem som tar det största ansvaret för barnen.
- Skattereduktionen för familjer med enbart en inkomst byggs i en första etapp ut från 1 800 kr. till 4 000 kr. Det innebär att de hårdast trängda barnfamiljernas ekonomi förstärks med 2 200 kr.
- Barnbidraget höjs från den 1 juli 1986. Det innebär en generell förstärkning av barnfamiljernas ekonomi – inte minst flerbarnsfamiljernas.
- Pensionssystemet förbättras genom att alla med låg eller ingen ATP tillerkänns rätt till pensionstillskott. Det innebär rättvisa för de pensionärer som nu har den lägsta pensionen.

- Det regionalpolitiska stödet och glesbygdstödet byggs ut. Högskolan och utbildningsväsendet i övrigt ges en mera aktiv roll i regionalpolitiken. Jordbruket ges mera rimliga arbetsvillkor. Satsningen på energihushållning och inhemska energikällor fullföljs. De mindre företagen ges rimligare villkor. Teknikspridning främjas. Det innebär en allsidig utveckling i landets olika delar och större möjligheter till arbete.

Regionalpolitiken

Den idélöshet och passivitet som präglar regeringens regionalpolitik utgör en av de största riskerna för en positiv utveckling av alla delar av vårt land. Det våldsamma trycket på bostadsmarknaden, trafikapparaten, på servicen i storstadsregionerna leder till att grönytor och rekreationsområden byggs igen, att luftföroreningar förvärras, att människor får svårare att utveckla en god livskvalitet. Bristen på arbetstillfällen och service i avfolkningsbygder hotar dessa bygders framtid och ointetgör deras speciella värden och produktionsförutsättningar.

Den mest påtagliga aktivitet regeringen visar är att vara irriterad över att centerpartiet påtalar missförhållandena.

Enligt centerns uppfattning har alla människor rätt till arbete, god miljö och en bra service. Det innebär att regionalpolitiken måste vara ett instrument för decentralisering och de regionalpolitiska stödåtgärderna utgå från en uttalad vilja och medvetenhet om nödvändigheten av att bryta den pågående koncentrationsutvecklingen. För att nå detta mål krävs emellertid en helhetssyn på samhällsutvecklingen och att alla verksamheter underordnas de regionala målen. I annat fall förblir regionalpolitiken en "rännil" som försöker motverka den stora koncentrationsströmmen där staten med otillräckliga resurser försöker lindra verkningarna för människorna i utsatta orter och regioner utan att i realiteten kunna påverka utvecklingen. Det mest slående exemplet är den nya teknikens – data, elektronik, bioteknik – snabba genombrott i koncentrationområdena. Situationen är nu så allvarlig att det behövs en ny strategi för regionalpolitiken.

Koncentrationen i samhället förstärkt av den socialdemokratiska regeringens underlåtenhet att föra en aktiv regionalpolitik har nu medfört att utvecklingen tagit en vändning som innebär att det nuvarande stödsystemet riskerar att vara helt föråldrat och verkningslöst. Stödsystemet är inriktat på att främja tillverkningsindustrin medan den framtida sysselsättningen kommer att ske inom andra områden.

Det torde enligt vår mening både krävas ekonomiska resurser av mycket större omfattning än de som nu har anvisats för regionalpolitiska ändamål och ett mer flexibelt stödsystem för att vända den negativa utvecklingen. Bl. a. måste statens transfereringar till hushåll och kommuner omstruktureras på ett sådant sätt att en regionalpolitisk utjämnningseffekt fås, varvid det kommunala skatteutjämnningssystemet kan tjäna som förebild.

En effektiv politik med syfte att få till stånd en balanserad befolkningsutveckling i landets olika delar förutsätter vidare ett regionalpolitiskt stödsystem som tar hänsyn till de behov som finns i hela landet. Avfolkningsproblemen gäller nu tre fjärdedelar av landet. Det är de riktigt stora städerna som

ökar med bristsituationer på olika områden som följd. Det regionalpolitiska stödsystemet måste vidare vara så flexibelt uppbyggt att det kan anpassas till de reella behov man har i olika kommuner. Den negativa utvecklingen har drabbat olika kommuner olika hårt. Vi har tidigare krävt en utredning med direktiv att snabbt lägga förslag om ett stödsystem som innehåller åtgärder som både ställer krav på samhället att ta övergripande regionalpolitiska hänsyn vid alla typer av beslut och innehåller stimulansåtgärder riktade mot såväl företag som individer.

Samhällets uppgift är att skapa förutsättningar genom sysselsättning och boende i alla delar av landet. Samhället måste svara för att det finns en infrastruktur så att företag och individer kan leva och verka över hela landet. När det gäller att bygga ett decentralistiskt samhälle är självfallet de infrastrukturerliga investeringarna av avgörande betydelse. Det gäller t. ex. väg- och järnvägsnät samt utbyggnaden av telekommunikationerna. Centerpartiet anser det vara positivt att, som anmäls i propositionen, låta Nordiska Investeringsbanken finansiera investeringar i väg- och järnvägsnätet. När det gäller prioriteringen av hur resurserna utnyttjas vill vi erinra om den syn vi redovisat beträffande regionalpolitiska hänsyn vid vägbyggande och att satsningen på järnvägen skall ha högsta prioritet. Riksdagen bör ge regeringen detta till känna.

Ett program för en aktiv regionalpolitik skulle kunna utformas enligt följande, men måste självfallet i detalj utformas av den ovan förordade regionalpolitiska utredningen.

Förutsättningsskapande åtgärder

- Statsmakterna måste vid beslut inom alla samhällssektorer ta hänsyn till vad de regionalpolitiska målen kräver och samordna samhällets insatser så att dessa gynnar en regional utveckling. Sektoriseringen i samhällets maktutövning – de politiska besluten – måste brytas.
- En lugn befolkningsutveckling för storstadsregionerna ger de bästa möjligheterna socialt, miljömässigt, på arbets- och bostadsmarknaden, i trafikplaneringen och för att bevara omistliga rekreationsområden. En sådan positiv utveckling förutsätter allsidiga insatser för att skapa inomregional balans och för att totalt sett minska trycket av inflyttande.
- Satsning på framtidsinriktade energiinvesteringar för effektivare energianvändning och förnybar energi i stället för på avvecklingsalternativ som olja, kol och kärnkraft. En sådan energipolitisk satsning skapar ekonomisk utveckling och en god miljö samtidigt som jobben skapas där de bäst behövs.
- Den nya tekniken inom data- och elektroteknik, kemisk-tekniska området, bioteknik etc. måste komma hela landet till del. Utvecklingen inom de högteknologiska branscherna måste spridas utanför några få universitetsorter.
- Den tekniska utbildningen av tekniker och ingenjörer utanför universitetsorterna måste förstärkas. Det är viktigt att kompetensnivån är bra på alla nivåer och att de kvalitetshöjande åtgärderna inte enbart inriktas mot exempelvis civilingenjörsutbildningen.

- Bevarade utbildningsmöjligheter på alla nivåer inom skolan. Stoppa skoldöden på grundskole- och gymnasienivå. Bevara de små högskolorna. Möjligheterna till utbildning är en grundläggande faktor för många människors val av boende och det är framför allt avgörande för ungdomars och unga familjers val av bostadsort.
- Traditionella landsbygdsnäringar som jord- och skogsbruk måste utvecklas – inte avvecklas – och kunna kombineras med annan sysselsättning.
- Ett rättvisare skattetryck mellan fattiga avfolkningskommuner och rika inflyttningskommuner genom en förstärkt kommunal skatteutjämning.
- Utveckling av avancerad teknik för småskalig produktion på livsmedelsområdet och förädling av livsmedel över hela landet.
- En näringspolitik som främjar små- och medelstor företagsamhet. En livskraftig småföretagsamhet är av avgörande betydelse för möjligheterna att sprida tillgången på sysselsättning över landet. Tillgången på arbete i en ort eller region är i sin tur helt avgörande för möjligheterna att motverka utflyttning/alternativt åstadkomma återflyttning till de utsatta kommunerna.
- Samhället måste också främja en rättvis kapitalförsörjning mellan landets olika delar. Löntagarfonderna innebär att företag ute i regionerna dräneras på kapital till förmån för investeringar i de stora företagen, oftast lokaliserade i storstadsregionerna. Fonderna måste därför avskaffas även av detta skäl.
- Förändrade regler för flyttningsbidragen i syfte att ge dem en inriktning som stimulerar regional balans och minskar belastningen på statsbudgeten.
- Decentralisering av funktioner i statlig verksamhet och omlokalisering av nytillkommande statliga verk och myndigheter måste ske.

Samhällets uppgifter är således att skapa en infrastruktur som ger varaktiga möjligheter till sysselsättning och boende, bevarade möjligheter till service och utbildning osv. Men det krävs också mera direkta åtgärder inriktade på att stimulera företagsetableringar i utsatta regioner. Tillgång på arbete är en förutsättning om åtgärder för stimulans till återflyttning skall få någon effekt.

Centerpartiet förordar en sänkt skatt på arbete för företagen. Vi pekar särskilt på möjligheten att sänka arbetsgivaravgiften för småföretagen. I de mest utsatta regionerna bör man gå vidare med den sänkta arbetsgivaravgift som infördes genom den centersignerade regionalpolitiken. Det finns vidare skäl förstärka stödet för både varu- och persontransporter. Företagens möjligheter att rekrytera kvalificerad arbetskraft vid etablering utanför de stora tätorterna bör underlättas. Den yrkesmässiga rörligheten mellan branschen och företag bör öka.

De företagsstimulerande åtgärderna kan också kompletteras med direkt individinriktat stöd avsett för dem som bor eller väljer att bosätta sig i de mest utsatta kommunerna. Sådant individinriktat stöd kan gälla insatser på skatteområdet, inom det studiesociala området, återflyttningsstöd till dem som väljer att flytta till glesbygd och småorter, taxesättning på olika områden som gynnar bosättning utanför de befolkningstäta områdena m. fl. liknande insatser.

I avvaktan på att vi får ett nytt regionalpolitiskt system måste självklart de befintliga stödformerna förstärkas. Vi har från centerpartiets sida krävt att särskilt länsanslaget och stödet till utvecklingsfonderna kraftigt räknas upp. Vi vill vidare särskilt betona utbildningens roll för en allsidig utveckling i landets olika delar. Regeringen framhåller: "Politiken måste därför inriktas så att önskvärd utveckling på universitetsorterna inte utarmar det övriga landet utan tvärtom verkar stimulerande också för andra regioner." Detta uttalande följs inte upp i något avseende i kompletteringspropositionen i övrigt.

Det finns därför bl. a. skäl att överväga ett direkt regionalpolitiskt ansvar när det gäller inriktningen av verksamheten vid de stora högskolorna. Riksdagen bör, i anslutning till regeringens uttalande i kompletteringspropositionen om utvecklingen i universitetsorterna, hos regeringen begära förslag om hur verksamheten vid universitet och högskolor skall kunna bidra till utvecklingen i områden som under lång tid utsatts för strukturomvandling med bl. a. betydande avfolkning som följd. Mot bakgrund av det stora behovet av sådana åtgärder bör regeringen återkomma till riksdagen med konkreta förslag i dessa hänseenden senast i samband med budgetpropositionen 1987.

Skogspolitiska åtgärder

Enligt centerpartiets mening har skogsnäringen stor betydelse för landets ekonomi. Detta motsvaras inte av en insikt om det nödvändiga samspelet mellan skogsbruk och skogsindustri. Detta gäller särskilt de enskilda skogsägarnas roll och betydelse för utvecklingen av skogsbruk och skogsindustri.

För en produktion med hundraårig omloppstid innebär en ryckighet i skogspolitiken uppenbara risker för felbedömningar. Det enskilda engagemanget från ett stort antal skogsägare är viktigt för att bäst tillgodose de framtida möjligheterna. Såväl skogsvård som miljöhänsyn främjas bäst i ett sådant skogsbruk.

Drivkrafterna för avverkning, skogsvård och investeringar måste utgå från de starkt skiftande förutsättningarna för produktion och ekonomi i det praktiska skogsbruket. Den skogsägare bör anses vara aktiv som utnyttjar markens produktionsförmåga och följer skogsvårdslagens rekommendationer beträffande skogsskötseln. Den faktiska avverkningen under en begränsad tid får inte utgöra måttet på aktivitet. Det är parterna på virkesmarknaden som måste ha det avgörande ansvaret för att virkesförsörjningen fungerar.

Centerpartiet har i motioner till riksdagen under en följd av år krävt att skogsvårdsavgiften skall tas bort och att de skogliga bidragen med undantag av dem som har regionalpolitisk karaktär avskaffas. Skogsvårdsavgiften används inte längre på det sätt som var avsett när den infördes utan innebär i dag en punktskatt på skogsbruket. Regeringen föreslår nu en differentiering av skogsvårdsavgiften. I själva verket innebär förslaget en ökning av intäkterna med 30 milj. kr. Minimiavgiften syftar till att förbättra strukturen inom skogsbruket. Vi vill avvakta dödsboudredningens förslag till åtgärder mot det passiva ägandet. Centerpartiet avvisar regeringens förslag om ändring av skogsvårdsavgiften och föreslår att avgiften slopas.

Regeringen föreslår nu att de översiktliga skogsinvesteringarna ökas under en treårsperiod och att rambeloppet höjs med 4.5 milj. kr. Bidraget finansieras med skogsvårdsavgiftsmedel. Vi avvisar också de ökande anslagen för myndighetsuppgifter till skogsvårdsstyrelsen.

Centerpartiet motsätter sig förändringar i jordförvärvslagen eller dess tillämpningspraxis, som skulle öka skogsbolagens möjligheter att förvärva skogsfastigheter. Det kombinerade skogs- och jordbruket är i stora delar av Sverige en förutsättning för en positiv landsbygdsutveckling. Regeringen har aviserat en översyn av jordförvärvslagen i detta syfte. Enskilda lantbruksföretag behöver i dag kompletteras med skog som i dag ägs av domänverket, bolag och kyrkan. Även enskilda skogsbruksfastigheter bör kunna tillskapas. En översyn av jordförvärvslagen borde följaktligen pröva hur mark kan överföras till de enskilda skogsägarna i stället för att öppna för skogsbolag att öka sitt innehav av skogsfastigheter.

Skogsvårdsstyrelserna får i propositionen sin framställning om ytterligare medel för frö- och plantverksamhet tillgodosedd. Vi ser det som angeläget att så sker men att dessa resurser används så att en långsiktig kvalitet kan upprätthållas.

De vidgade möjligheterna till avsättning till skogskonton som nu föreslås är ett sätt att förbättra skogsbrukets villkor. Vi anser dock att en ytterligare förbättring skulle ske om tiden utsträcktes till 15 år för medel avsatta på skogskonto. För de skogsägare vars skogar drabbats av insektsangrepp bör en förlängning ske till 20 år. Detta skulle också vara rimligt ur skogsvårdande synpunkt.

Skogsbrukets regionalpolitiska betydelse är stor. Det finns därför skäl att i detta sammanhang förbättra förutsättningarna för skogsbruket i framför allt Norrlands inland. Skogsbilvägarnas utbyggnad har stor betydelse för möjligheterna att öka virkestillgången. Byggande av vägarna skapar i sig också sysselsättning. Centerpartiet begär att regeringen mot denna bakgrund lämnar förslag om en fördubbling av anslaget till byggande av skogsbilvägar i inre zonen, dvs. en ökning till 35 milj. kr. Vi har i annat sammanhang motionerat om att inga bidrag skall utgå till byggande av skogsbilvägar ovan skogsodlingsgränsen.

Budgetregleringen

I centerpartiets reservation till finansutskottets betänkande nr 10 redovisade vi ett i förhållande till budgetpropositionens förslag minskat budgetunderskott med ca 3 miljarder kronor. ● också den socialdemokratiska majoriteten gav i sin bedömning av centeralternativet en sakligt sett svidande kritik mot regeringskansliets påståenden om att centerns budgetalternativ skulle innebära en försvagning med 13.5 miljarder kronor.

Under riksdagsbehandlingen och i anslutning till regeringspropositioner har beslut i viktiga avseenden kommit att överensstämma med vad centerpartiet argumenterade för redan i januari. I många avseenden har centerpolitiken kunnat drivas till positiva riksdagsbeslut. Det gäller exempelvis:

- beslutet att avvisa regeringens förslag att spara på skolans område.
- beslutet att höja det kommunala grundavdraget till 9 000 kr.,
- beslutet att höja barnbidraget.
- beslutet att klara ut statens ansvar för spannmålsöverskottet.
- beslutet att begära åtgärder för omställning av energiförsörjningen i anslutning till oljeskattehöjningen.

I samtliga avseenden där centerpartiet redovisade besparingar i FiU 1985/86:10 äger dessa fortfarande relevans. Vi förordar en sådan politik i varje enskilt fall och med de motiveringar härför som vi lämnat. Detsamma gäller de förslag vi lämnat på det skattepolitiska området. Vi vill här erinra om att centerpartiet, med angivande av särskilda villkor, förordat energiskattehöjningar. Vi har däremot avvisat förslaget om höjd omsättningsskatt på aktier. Vi yrkar nu avslag på den särskilda skatteutjämningsavgiften och förordar att särskilda medel anvisas för skatteutjämnningen.

Regeringen redovisar nu ett budgetunderskott som är lägre än vad som förordades i budgetpropositionen. I huvudsak beror denna förbättring på minskade räntekostnader och minskade valutaförluster. Centerpartiets budgetalternativ innebär i förhållande till regeringens förslag besparingar med ca 7,5 miljarder kronor, ökade utgifter med 3,2 miljarder kronor samt minskade skatter och avgifter med 2,8 miljarder kronor. Vi har då beaktat de halvårseffekter som uppstår genom ikraftträdande av olika åtgärder den 1 januari 1986 samt förutsatt omedelbara justeringar vid ikraftträdandet av preliminärskattetabellen.

Sammantaget innebär centerpartiets budgetalternativ ett i förhållande till regeringens förslag med 1,5 miljarder kronor minskat budgetunderskott. Med centerpartiets politik skulle budgetunderskottet minska till 43,4 miljarder kronor. Till detta kommer betydande engångseffekter för vilka vi anser det vara rimligt att enbart beakta ränteeffekten till följd av minskad statlig upplåning.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen beslutar godkänna de allmänna riktlinjer för den ekonomiska politiken som förordats i motionen.
2. att riksdagen beslutar godkänna de allmänna riktlinjer för budgetregleringen som förordats i motionen.
3. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om främjande av enskilt sparande genom inrättande av privata investeringskonton.
4. att riksdagen beslutar att till Sparfrämjande åtgärder utöver vad som begärts i proposition 1985/86:100 anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 5 milj. kr. förhöjt anslag om 20 000 000 kr..
5. att riksdagen beslutar upphäva lagen (1985:533) om skatteutjämningsavgift,
6. att riksdagen beslutar att hos regeringen begära förslag till statsbidrag och skatteutjämningsystem för kommuner och landsting enligt

de riktlinjer som framförts i motionen.

7. att riksdagen beslutar till skatteutjämningsbidrag till kommunerna för budgetåret 1986/87 anvisa ett förslagsanslag om 13 086 500 000 kr..

8. att riksdagen beslutar avslå regeringens förslag om Bidrag till kommunerna med anledning av avskaffandet av den kommunala företagsbeskattningen.

9. att riksdagen beslutar att i övrigt ansluta sig till vad som anförts beträffande den kommunalekonomiska inriktningen.

10. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som anförts beträffande omfördelning av resurser inom sysselsättningspolitiken inkl. de administrativa kostnaderna för arbetsmarknadsverket.

11. att riksdagen beslutar att med avslag på förslaget att medge flyttningsbidrag också vid kortare anställningar till Arbetsmarknads-service nu anvisa ett ytterligare förslagsanslag av 5 000 000 kr..

12. att riksdagen beslutar hos regeringen begära att en parlamentarisk utredning får i uppdrag att lämna förslag om åtgärder mot arbetslöshet för ungdomar.

13. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som anförts beträffande skattepolitikens inriktning.

14. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som anförts beträffande fördelningspolitikens inriktning.

15. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som anförts beträffande inriktningen av regionalpolitiken.

16. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som anförts beträffande utnyttjande av Nordiska Investeringsbanken för järnvägs- och väginvesteringar.

17. att riksdagen beslutar hos regeringen begära förslag för att utveckla universitetsorternas roll i regionalpolitiken.

18. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som anförts om att *inte* öka möjligheterna för sågverk att köpa enskilt ägd skog.

19. att riksdagen beslutar att, i enlighet med centerpartiets intentioner att avskaffa skogsvårdsavgiften, avslå förslaget om ändring i lagen (1946:324) om skogsvårdsavgift.

20. att riksdagen beslutar avslå förslaget att anvisa 8,5 milj. kr. ytterligare till Skogsvårdsstyrelserna: Myndighetsuppgifter.

21. att riksdagen beslutar avslå förslaget att anvisa ytterligare 4,5 milj. kr. som Bidrag för skogsvård m. m..

22. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts om skogsvårdsstyrelsernas frö- och plantverksamhet.

23. att riksdagen beslutar att förlänga tiden för insättning på skogs-konto till längst 15 år, samt att vissa äldre skogskonton förlängs till 20 år i enlighet med vad som anförts i motionen.

24. att riksdagen beslutar att hos regeringen begära förslag innebä-
rande att totalt 35 000 000 kr. anvisas för byggande av skogsbilvägar i
inre regionen.

Mot. 1985/86:567

Stockholm den 13 maj 1986

Karin Söder (c)

Gunnel Jonäng (c)

Bertil Fiskesjö (c)

P.-O. Eriksson (c)

Britta Hammarbacken (c)

Gunnar Björk (c)

i Gävle

Olof Johansson (c)

Nils G. Åsling (c)

Kjell A. Mattsson (c)

Gunilla André (c)

Karl-Erik Olsson (c)

